

Kalmár Mária

Esetmegoldás

Izgalommal vártuk az elsősök érkezését, a sok kis kíváncsi, tudásra váró gyereket. A tanévnnyitó után felmentünk a terembe, ismerkedtünk egymással. Sajnos egy kisfiú nem jött el, de úgy gondoltuk, biztosan még nem érkeztek haza az üdülésből, vagy megbetegedett.

Másnap teljes volt a létszám – Tamás, nevezzük így – a hiányzó kisfiú is megérkezett.

Találkozásunk már sok intő jelet hozott. Az első tanítási napon üres táskával, kulccsal a nyakában, enniel nélkül érkezett. Hiányoztak az elsős gyereket iskolába engedő féltő szülői kezek. Ráadásul, mikor belépett közénk, társai azonnal a lakótelepen ismert gúnynevének szólították, kérdés nélkül elkezdték sorolni a kisfiú viselt dolgait.

Tamás korai terhességből született. A szülők elváltak. A válás óta az anya egyedül neveli a gyereket, elég rapszodikusán. Az anya új, időleges kapcsolatai mindig befolyásolták kettőjük kapcsolatát. Mennyire fogadta el az új társ a kisfiút, úgy került előtérbe, vagy még jobban elhanyagolták.

Az édesapa nem törődik vele. Évente talán egyszer, ha látogatja. Az anya nevelési módszereinek sorába az apával való fenyegetés is beletartozik. Ennek ellenére a gyerek egy álomvilágot épített fel magában az apjáról.

Szociális hátterük nagyon szegényes volt. Az anya hosszú ideig munkanélküli volt. Nem volt állandó lakásuk. Óvodába is több helyre járt a kisfiú, ahol épp laktak. Azután sikerült végre lakáshoz jutniuk, és egy állandó partnert talált az édesanya.

A gyerek elfogadja az új helyzetet, de még nem tud beilleszkedni. Túl hosszú volt az idő, amíg eljutottak idáig. Az „utagyerektől” egyből azt várják el, hogy szófogadó, segítőkész, példás magatartású, jó tanuló stb. legyen.

Tamás nagyon agresszív volt társaival, nehezen alkalmazkodott, akaratos, makacs. Állandóan szembeszegült azzal, amit kértek tőle, ilyenkor dühkitörései voltak. Gyakran vérzett az orra. Tanulási zavarral küzdött, a hiperaktivitás, valamint a diszlexia tünetei is megjelentek nála.

A nevelési tanácsadóba küldtem vizsgálatra. Itt javasolták, hogy kezdjük el az Ayres-terápia alkalmazását, de a túlságos leterheltség miatt csak hetente egyszer tudják őt fogadni. A fejlesztés másik részét nekem kell pótolnom.

Megpróbáltam az anyát utólérni, de sokáig nem sikerült. Szülői értekezletre, fogadóórára nem jött el. Többször kértem, keressen fel, kértem időpontot családlátogatásra, válasz nem érkezett. Váratlan látogatásom sem járt sikerrel, nem tartózkodtak otthon.

Egy novemberi napon végre találkoztunk a virágüzletben. Kértem, szakítson időt egy beszélgetésre, amíg komolyabb bajok nem lesznek a gyerekekkel. Elmondtam azt is, hogy már jártunk a nevelési tanácsadóban és ott mit állapítottak meg. Ekkor nagyon meglepődött.

Másnap felkeresett. Először megpróbált a valóságnál „rózsaszínebb” képet festeni, de a rákérdések után beismerte, hogy sokat hagyja egyedül a gyereket: „Ő is fiatal.” Említettem a gyakori orrvérzést, mire végre megtudtam, hogy a

gyerek epilepsziásgondozás alatt állt évekig. Már nem járnak ellenőrzésre, mert az anya szerint a gyerek meggyógyult.

Beszélgetésünk után rendszeresebbé vált az anya érdeklődése. Új albrételet keresett, rendeződni látszott kapcsolata új barátjával, de egyre több gondja lett a gyerekekkel, aki csavargott, gyűjtogatott a lakásban, még többet verekedett, megtagadta a munkát, csúnyán beszélt.

Sokat sétáltunk Tamással, délutánoként – mikor már a társai közül sokan hazamentek – együtt játszottunk. Próbáltam kideríteni, hogyan segíthetnék. Elmondta, hogy otthon szíjjal verik, bezárják a sötét fürdőszobába, hosszú órákon keresztül másoltatják, térdeltetik. Őt szinte soha nem simogatják meg, nem szeretik. Ő pedig nem akarja azt az „embert” sem.

Láttam, hogy az anya is tanácstalan, mindketten segítségre szorulnak. Egyik sem találja a másikhöz vezető utat. Sokat gondolkodtam, hogy meddig lehet beleavatkozni egy család életébe, de aztán úgy döntöttem, lesz, ami lesz, és ismét felkészültem egy komoly beszélgetésre az anyával.

Elmondtam, hogy Tamás szeretetre vágyik. Ne azzal kezdje tehát találkozását, hogy „Már megint mit csináltál?” Simogassa meg! Segítsen neki először a táskáját becsomagolni. Mutassa meg, hogyan kell csinálni, utána várja csak el, hogy egyedül is elvégezze. Bízson rá otthon apró feladatokat (például segítsen törölgetni, eltenni a mosott ruhákat stb.), hogy érezze, itt szükség van rá. Utána dicsérje, hogy ügyesen elvégezte. Meséljen neki, ahelyett, hogy szíjjal veri. Ha mégis úgy alakul, hogy büntetni kell, a mese megvonása kettejük kapcsolatában sokkal nagyobb büntetésnek hat, mintha megveri a gyereket. Hiszen az együtt töltött időt vonja meg tőle. Beszélgessen vele arról, mi történt aznap az ő kis világában, jó-rossz. Nagyon hiányzik a gyerekeknek az állandóság, hogy legyen egy saját nyugodt zuga, ahová a kincseit leteheti. Barátjával sem lesz agresszív, hanem érzéki, hogy ez egy tartósabb kapcsolat, holnap nem kell megint máshoz alkalmazkodnia. Főleg abban kell megnyugtania, hogy „az a férfi” nem veszi el tőle az édesanyját, neki is ugyanannyi hely jut. Nem szabad kizárni a gyereket, szétválasztani a két kapcsolatot egymástól. Próbálja meg átgondolni beszélgetésünket, a tanulás fejlesztését pedig majd a gyerekekkel mi megoldjuk. Sírva távozott. Őt is így nevelték, tizen voltak testvérek, de mégsem tudja, hogy milyen egy család.

Grafomotorikája nagyon fejletlen volt Tamásnak. Rengeteg manipulációs tevékenységet végeztünk, térbeli és időbeli játékokat játszottunk. Önmaga megismertetésével önbizalmát erősítettem, higgye el, hogy nem csak a kudarc létezik számára.

Egy tavaszi napon sugárzóan érkezett az anya. Sikerült lakást kapniuk. Tamásnak saját szobája lett. Együtt rendezték be a lakást. Tamás segített a költözésnél. Anyja barátjával együtt dolgoztak a lakáson (festettek, tapétáztak).

Ma már jó kapcsolatot alakítottunk ki az anyával. Gondjaival megkeres, tanácsot kér. Élétük sikereit is boldogan újságolja.

Tamás felzárkózott társaihoz, elvégzi az első osztályt. Elfogadták és megértették, hogy ő ennyire képes. Ez az érzés ma már biztonságot ad neki. A többi gyerek is kezdi őt másként látni, befogadni. Néha még vannak zökkenők, de ezek megoldására ő maga ad javaslatot.